

3 - Manas tiesības pēc tiesas procesa

Vai man ir tiesības pārsūdzēt tiesas nolēmumu?

Jā, spriedumus krimināllietās vienmēr var pārsūdzēt. Jebkuru spriedumu var pārsūdzēt, iesniedzot apelācijas sūdzību augstākas instances tiesā (*recurso de apelación*). Turklāt minētās augstākās instances tiesas, kas lemj par apelācijas sūdzību, spriedumus var pārsūdzēt Augstākajā Tiesā (*Tribunal Supremo*) kasācijas kārtībā (*recurso de casación*), balstoties uz dažādiem pamatojumiem atkarībā no sākotnējās tiesvedības, kurā tika pasludināts spriedums. Izņēmuma kārtā spriedumus, kas pieņemti tiesvedībā par maznozīmīgiem pārkāpumiem, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā [tos nevar pārsūdzēt kasācijas kārtībā].

Pārsūdzības iesniegšanas termiņi ir atkarīgi no ievērotās procedūras, un tos aprēķina no sprieduma paziņošanas dienas. Piemēram, parastajā un saīsinātajā tiesvedībā, kā arī tiesvedībā zvērināto tiesā noteiktais termiņš ir 10 dienas. Paātrinātās tiesvedības un tiesvedības par maznozīmīgiem pārkāpumiem gadījumā šis termiņš ir 5 dienas. Par kasācijas sūdzību ir jāpaziņo 5 dienu laikā. Turpmākais termiņš minētās pārsūdzības iesniegšanai ir 15, 20 vai 30 dienas atkarībā no teritorijas, kurā atrodas tiesa, kas pasludinājusi pārsūdzamo spriedumu.

Kādi citi tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir pieejami?

Ja jūs esat notiesāts tiesvedībā *in absentia* (aizmugurisks spriedums gadījumos, kad šāda tiesvedība ir juridiski iespējama), jums, pat ja pārsūdzības termiņš ir beidzies, ir tiesības pārsūdzēt spriedumu, balstoties uz tiem pašiem pamatojumiem, kas norādīti apelācijas sūdzībā, un 10 dienu termiņu aprēķina no dienas, kad jūs uzzinājāt par spriedumu.

Pat tad, ja notiesājošais spriedums ir galīgs, jūs varat lūgt to atcelt un pieņemt jaunu spriedumu, izmantojot procedūru, kas pazīstama kā galīgā sprieduma pārskatīšana (*recurso de revisión de sentencias firmes*), tas iespējams konkrētos gadījumos (piemēram, ja notiesāšanas pamatā ir dokuments vai liecība, kas vēlāk atzīta par nepatiesu, vai ja divas dažādas personas ir tikušas notiesātas par vienu un to pašu noziedzīgo nodarījumu, bet vainīga varētu būt tikai viena persona, vai ja Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir pasludinājusi notiesātajai personai labvēlīgu spriedumu).

Jebkurā gadījumā, kad ir izsmeltas iespējas pārsūdzībai tiesā, ja uzskatāt, ka ir pārkāptas kādas pamattiesības, jūs varat vērsties Konstitucionālajā tiesā (*Tribunal Constitucional*) ar prasību par pamattiesību un pamatbrīvību pārkāpumu (*recurso de amparo*). Kad visi valsts tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir izsmelti, varat vērsties arī Eiropas Cilvēktiesību tiesā.

Kādas ir notiesāšanas sekas?

Atkarībā no izdarītā pārkāpuma var piemērot dažāda veida sodus: brīvības atņemšanas sodi (piemēram, ieslodzījums vai pastāvīga izsekojamība), ar brīvības atņemšanu nesaistīti sodi (piemēram, aizliegums vadīt automobili vai sabiedriskais darbs – vienmēr ar jūsu piekrišanu) un naudas sodi (jums ir jāsamaksā konkrēta naudas summa). Papildus sodam, kas piemērots par pārkāpumu, gadījumā, ja ir nodarīts kaitējums, jums var arī likt samaksāt kompensāciju (civiltiesiskā atbildība par nodarījumu, prasību pret jums var iesniegt tā paša kriminālprocesa ietvaros). Ja jūs nesamaksājat naudas sodu, šo sodu var aizstāt ar brīvības atņemšanas sodu vai sabiedrisko darbu.

Sodāmības reģistrs

Notiesājošs spriedums nozīmēs, ka par jums būs sodāmības ieraksts, kura detalizēta informācija tiks reģistrēta

Spānijas Sodāmības reģistrā (*Registro de Antecedentes Penales*). To, ka par jums ir ieraksts Sodāmības reģistrā, var ņemt vērā, nosakot bargāku sodu gadījumā, ja jūs atkārtoti esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, vai tas var liegt jums priekšrocības laikā, kamēr izciešat piespriesto sodu (piemēram, tādēļ netiks atlikta brīvības atņemšanas soda izpilde). Kad būsiet izcietis piespriesto sodu un būs pagājis noteikts laikposms, šis ieraksts tiks dzēsts un tas vairs neradīs jums nelabvēlīgas sekas. Šis laikposms atšķiras atkarībā no nodarījuma veida un smaguma — no 6 mēnešiem par maznozīmīgiem pārkāpumiem līdz 10 gadiem bargāko sodu gadījumā.

Soda izciešana, ieslodzīto nodošana, probācija un alternatīvi sodi

Tiklīdz spriedums ir kļuvis galīgs – vai nu tāpēc, ka ir izsmeltas pārsūdzības iespējas, vai arī tāpēc, ka ir beidzies termiņš pārsūdzībai un spriedums nav pārsūdzēts, tas ir jāizpilda, t. i., ir jāizcieš piespriestie sodi. Ja sods netiek izciests brīvprātīgi, tiesnesis uzdos veikt nepieciešamos pasākumus sprieduma izpildei (piemēram, likt policijai jūs sameklēt un aizturēt jūs, lai jūs apcietinātu, vai arestēt jūsu īpašumu naudas soda samaksai).

Soda atlikšana: ja sods ir brīvības atņemšanas sods (ieslodzījums vai pastāvīga izsekojamība konkrētā vietā, piemēram, jūsu mājās) un ja par jums nav ieraksta Sodāmības reģistrā par līdzīgiem nodarījumiem, un ja cietumsods nepārsniedz noteiktu laikposmu – parasti divus gadus –, tiesnesis var nolemt atlikt sprieduma izpildi, t. i., jums nebūs jānodas cietumā, ar nosacījumu, ka noteiktā laikposmā jūs neizdarīsit pārkāpumu atkārtoti. Ja minētajā laikposmā izdarīsit citu noziedzīgu nodarījumu, jums var likt izciest iepriekš atlikto sodu papildus sodam par jauno noziedzīgo nodarījumu. Ja laikposmā, kamēr jūsu soda izpilde ir nosacīti atlikta, jūs neizdarāt nekādus noziedzīgus nodarījumus, tiks uzskatīts, ka sākotnējo sodu esat izcietis, un pēc likumā noteiktā termiņa beigām var dzēst ierakstu par jums Sodāmības reģistrā.

Dažkārt, lai izdotu rīkojumu par jūsu brīvības atņemšanas soda atlikšanu, tiesnesis var noteikt citus nosacījumus, kas jums jāizpilda, piemēram, iesaistīšanās narkotiku rehabilitācijas programma vai aizliegums jums doties uz noteiktām vietām vai tuvoties konkrētām personām.

Alternatīvs sods: ja jums piespriests sods ir brīvības atņemšana uz laiku, kas mazāks par trim mēnešiem, tiesnesis jebkurā gadījumā aizstās cietumsodu ar citu mazāk bargu sodu (naudas sods, sabiedriskais darbs vai diennakts izsekojamība).

Ja esat ārvalstnieks un piespriests sods bija brīvības atņemšana uz laiku, kas ilgāks par vienu gadu un nepārsniedz piecus gadus, tiesnesis var izdot rīkojumu aizstāt šo sodu ar izraidīšanu no valsts ar aizliegumu atgriezties uz noteiktu gadu skaitu. Ja cietumsods pārsniedz piecus gadus, jums pirms izraidīšanas būs jāizcieš daļa no tiesneša piespriestā soda, un pēc tam jūs varēs izraidīt.

Ieslodzīto nodošana: ja jums ir piespriests cietumsods, jums ir tiesības to izciest cietumā netālu no jūsu ģimenes dzīvesvietas, ja vien nepastāv ārkārtas apstākļi. Turklāt, ja jūs esat Eiropas Savienības pilsonis, jūs var nodot uz jūsu valsti soda izciešanai tur. Ja esat trešās valsts pilsonis, nodošana būs atkarīga no tā, vai ir starptautiski līgumi, kas atļauj šādu nodošanu.

Probācija: ja ir izdarīti konkrēti īpaši smagi noziedzīgi nodarījumi, papildus sodiem, ko piemēro par minēto nodarījumu, notiesātajai personai var noteikt tiesas uzraudzību, izpildot jebkurus rīkojumus, ko tiesnesis attiecībā uz viņu var izdot (parasti tad, kad notiesāto personu atbrīvo pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas). Šie pasākumi ir ļoti dažādi, un izvēlētais pasākums būs atkarīgs no izdarītā noziedzīgā nodarījuma smaguma vai veida (piemēram, ārstēšanās vai dalība dzimumizglītības programmās, vai aizliegums tuvoties un sazināties ar konkrētām personām). Šādu rīkojumu neievērošanas gadījumā var noteikt citus pasākumus, un nopietnu vai atkārtotu pārkāpumu gadījumā jūs var apsūdzēt par jaunu pārkāpumu: tiesas noteikto pasākumu neievērošanu.

Probācija atšķiras no nosacītas atbrīvošanas, un uz probāciju jums būtu tiesības, ja jums ir piespriests brīvības atņemšanas sods, jūs jau būtu izcietis daļu no minētā soda un līdz šim jūsu uzvedība ir bijusi nevainojama. Šādos gadījumos atlikušā cietumsoda izpildi var atlikt, un personu var atbrīvot un pieprasīt tai izpildīt visus tiesneša norīkotos pasākumus.

■ Lapa atjaunināta: 01/12/2021

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga

par šo lapu.